ผู้ช่วยปลัดฯ (นายโรจน์วัฒน์ อินทร์ทุ่ง)
เลขรับ: 2959
วันที่รับ: 22/10/2569
เวลารับ: 11:24

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กองกลาง โทร. ๐ ๒๒๘๑ ๕๙๕๕ ต่อ ๑๖๐

ที่ กษ๐๒๐๑.๐๖/๗๕๔๗ **วันที่** ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๙

เรื่อง การดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒

เรียน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เพื่อโปรดพิจารณา และเห็นสมควรแจ้งหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและองค์การมหาชนในกำกับทราบและถือปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ เป็นอำนาจของผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายโรจน์วัฒน์ อินทร์ทุ่ง) ตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๘๑๓/๒๕๖๙ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๙

กองกลาง
เลขรับ: 25402
วันที่รับ: 22/10/2569
เวลารับ: 14:46

(นายรัชนัย ประสงค์ได)
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการพิเศษ
รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการกองกลาง
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

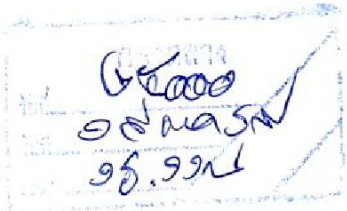
ดำเนินการตามเสนอ

(นายโรจน์วัฒน์ อินทร์ทุ่ง)
ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๕๓,๑๕๓๒

ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๑๐๖๖ **วันที่** ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๙

เรื่อง การดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืนตามพระราชบัญญัติว่าด้วย การเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒

เสนอ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เพื่อโปรดพิจารณาแจ้งส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานในสังกัด กษ. เพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ สำนักงานรัฐมนตรีได้นำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายวัชระพล ขาวขำ) และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นางสาวปิยะรัฐชย์ ติยะไพรัช) เพื่อโปรดทราบด้วยแล้ว

(นางปรียาพร จันทโรภาส)
หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี
๑๙ ต.ค. ๒๕๖๙

ธนากร กลุ่มประสานการเมือง.
โทร ๓๑๔

สำนักงานรัฐมนตรี
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เลขรับ ๕๑๗๕
วันที่ ๑๙ ต.ค. ๒๕๖๙
เวลา ๐๙๕๕ น.

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๑๐๖๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๙

เรื่อง การดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๘/๑๒๘ ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๙

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีข้อสังเกตเกี่ยวกับการดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืน ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ของกระทรวงคมนาคม โดยสรุป ดังนี้

๑. กรณีที่เจ้าหน้าที่ดำเนินการสำรวจเพื่อให้ทราบถึงอสังหาริมทรัพย์ที่ต้องได้มาโดยแน่ชัดไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาการใช้บังคับพระราชกฤษฎีกา หากเจ้าหน้าที่ประสงค์จะทำการสำรวจเพื่อให้ทราบถึงอสังหาริมทรัพย์ที่ต้องได้มาโดยแน่ชัดต่อไป ให้เสนอคณะรัฐมนตรีให้มีการตราพระราชกฤษฎีกาฉบับใหม่ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหกสิบวันก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกานั้นจะสิ้นผลใช้บังคับ หากมิได้มีการเสนอให้มีการตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นใหม่ภายในกำหนดเวลา ถ้าเกิดความเสียหายแก่รัฐ ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒

๒. กระบวนการเวนคืนได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นไว้เป็นการเฉพาะในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ แล้ว หน่วยงานจึงไม่ต้องดำเนินการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืนตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ และสามารถดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ สำหรับการวิเคราะห์ผลกระทบสมควรดำเนินการไปพร้อมกับการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ก่อนที่จะเสนอพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ต่อไป ในการนี้ คณะกรรมการพัฒนากฎหมายมีข้อเสนอแนะว่า การรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ควรจะนำแนวทางเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ มาใช้ประกอบการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่เจ้าหน้าที่จะใช้รับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ด้วย
ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

/คณะรัฐมนตรี ...

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๙ ให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งที่ต้องดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ถือปฏิบัติตามข้อสังเกตของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาอย่างเคร่งครัด

จึงเรียนยืนยันมาและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางณัฐฏ์จารี อนันตศิลป์)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๕๓ (จินตนา), ๑๕๓๒ (ลักขณา)
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖
www.soc.go.th
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@soc.go.th

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๙๐๘/ ๑๒๘

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๙ กรกฎาคม ๒๕๖๙

เรื่อง ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืน ในพื้นที่บางส่วนในท้องที่อำเภอเมืองนครราชสีมา อำเภอโนนสูง อำเภอคง อำเภอบัวใหญ่ อำเภอบัวลาย จังหวัดนครราชสีมา อำเภอพล อำเภอโนนศิลา อำเภอบ้านไผ่ อำเภอบ้านแฮด อำเภอเมืองขอนแก่น อำเภอน้ำพอง อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น อำเภอโนนสะอาด อำเภอกุมภวาปี อำเภอประจักษ์ศิลปาคม อำเภอเมืองอุดรธานี อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี และอำเภอสระใคร อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย เพื่อดำเนินโครงการความร่วมมือระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ในการพัฒนาระบบรถไฟความเร็วสูงเพื่อเชื่อมโยงภูมิภาค ช่วงกรุงเทพมหานคร - หนองคาย (ระยะที่ ๒ ช่วงนครราชสีมา - หนองคาย) พ.ศ. ....

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง (๑) หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๘/๒๔๖ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๘
(๒) หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๘/๒๗๘ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๘
(๓) หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว(ล) ๑๔๘๒๔ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบของร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืน ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ของกรมชลประทาน ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

ตามหนังสือที่อ้างถึง (๑) และ (๒) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวมายังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี และต่อมาสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือที่อ้างถึง (๓) ขอให้สำนักงานฯ เสนอความเห็นในเรื่องนี้อีกครั้ง ความละเอียดทราบแล้ว นั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอเรียนว่า ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืน ในพื้นที่บางส่วนในท้องที่อำเภอเมืองนครราชสีมา อำเภอโนนสูง อำเภอคง อำเภอบัวใหญ่ อำเภอบัวลาย จังหวัดนครราชสีมา อำเภอพล อำเภอโนนศิลา อำเภอบ้านไผ่ อำเภอบ้านแฮด อำเภอเมืองขอนแก่น อำเภอน้ำพอง อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น อำเภอโนนสะอาด อำเภอกุมภวาปี อำเภอประจักษ์ศิลปาคม อำเภอเมืองอุดรธานี อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี และอำเภอสระใคร อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย เพื่อดำเนินโครงการความร่วมมือระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ในการพัฒนาระบบรถไฟความเร็วสูงเพื่อเชื่อมโยงภูมิภาค ช่วงกรุงเทพมหานคร - หนองคาย (ระยะที่ ๒ ช่วงนครราชสีมา - หนองคาย) พ.ศ. .... ที่กระทรวงคมนาคมเสนอในครั้งนี้ มีสาระสำคัญเช่นเดียวกับเรื่องที่สำนักงานฯ ได้เคยเสนอความเห็นแล้ว สำนักงานฯ จึงขอยืนยันความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเช่นเดิม

อนึ่ง สำนักงานฯ ขอเรียนข้อสังเกตเพิ่มเติมดังนี้

(๑) โดยที่มาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการสำรวจเพื่อให้ทราบถึงอสังหาริมทรัพย์ที่ต้องได้มาโดยแน่ชัดให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาการใช้บังคับพระราชกฤษฎีกา หากเจ้าหน้าที่ดำเนินการไม่แล้วเสร็จและยังประสงค์จะทำการสำรวจเพื่อให้ทราบถึงอสังหาริมทรัพย์ที่ต้องได้มาโดยแน่ชัดต่อไป ให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการตราพระราชกฤษฎีกาฉบับใหม่ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหกสิบวันก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกานั้นจะสิ้นผลใช้บังคับ ทั้งนี้ หากการดำเนินการไม่แล้วเสร็จและมิได้มีการเสนอให้มีการตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นใหม่ภายในกำหนดเวลา ถ้าเกิดความเสียหายแก่รัฐเป็นจำนวนเท่าใด ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ กรณีจึงเห็นควรที่กระทรวงคมนาคมจะได้ตระหนักและให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการเสนอร่างพระราชกฤษฎีกาในครั้งต่อไปด้วย

(๒) ในส่วนของการรับฟังความคิดเห็นตามร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืน นั้น คณะกรรมการพัฒนากฎหมายได้เคยมีความเห็นไว้ในบันทึกคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบของร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืน ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ของกรมชลประทาน ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ (เรื่องเสร็จที่ ๗๐๘/๒๕๖๗) ว่า พระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นการกำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืนและให้สิทธิเจ้าหน้าที่ในการเข้าไปในที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวและกระทำการเท่าที่จำเป็นเพื่อสำรวจให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งประชาชนจะต้องไม่ขัดขวางการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถเข้าไปในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ภายในแนวเขตที่ดินที่จะเวนคืนเพื่อสำรวจอสังหาริมทรัพย์และรังวัดที่ดินให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาการใช้บังคับพระราชกฤษฎีกา กรณีจึงมีลักษณะเป็นร่างกฎที่กำหนดให้ประชาชนต้องปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งในการดำรงชีวิตตามข้อ ๒ (๒) แห่งกฎกระทรวงกำหนดร่างกฎที่ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบ พ.ศ. ๒๕๖๕

อย่างไรก็ดี พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืนเป็นขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการเวนคืนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ฯ โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งเข้าทำการสำรวจอสังหาริมทรัพย์ตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว มีหน้าที่ต้องชี้แจง เผยแพร่ข้อมูล และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์แห่งการเวนคืนให้ประชาชนทราบ พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาเจรจาตกลงซื้อขายและการเวนคืน ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ฯ และหากไม่สามารถตกลงซื้อขายกันได้ หน่วยงานของรัฐจะดำเนินการตราพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อให้กรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ตกเป็นของรัฐเป็นลำดับสุดท้าย กระบวนการเวนคืนข้างต้นได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นไว้เป็นการเฉพาะในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ฯ แล้ว หน่วยงานจึงไม่ต้องดำเนินการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืน ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฯ และสามารถดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ฯ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฯ สำหรับการวิเคราะห์ผลกระทบสมควรดำเนินการไปพร้อมกับการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๑๔ ดังกล่าว โดยต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฯ ก่อนที่จะเสนอพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ต่อไป

ในการนี้ คณะกรรมการพัฒนากฎหมายมีข้อเสนอแนะว่า การรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ฯ ควรจะนำแนวทางเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฯ มาใช้ประกอบการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่เจ้าหน้าที่จะใช้รับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๑๔ ดังกล่าวด้วย รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายนพดล เภรีฤกษ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองกฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖ - ๙ ต่อ ๑๐๑๙ (นางสาวพิชชานาถฯ)
www.ocs.go.th
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@ocs.go.th

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวลักขณา กำเหนิดพันธุ์)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
15 ต.ค. 2569

เรื่องเสร็จที่ ๗๐๘/๒๕๖๗

บันทึกคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย

เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบของร่างพระราชกฤษฎีกา กำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืน ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืน และการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ของกรมชลประทาน ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

กรมชลประทาน ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๐๓๐๗/๔๐๐๐ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อหารือปัญหาข้อกฎหมาย สรุปความได้ว่า กรมชลประทานมีความจำเป็นต้องเสนอร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืนในท้องที่ตำบลแดนสงวน ตำบลตะเครียะ ตำบลบ้านใหม่ ตำบลระโนด อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา และตำบลควนชะลิก อำเภอห้วยไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ. .... และร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืนในท้องที่ตำบลกื๊ดช้าง ตำบลอินทขิล ตำบลสันมหาพน ตำบลขี้เหล็ก อำเภอแม่แตง และตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. .... เพื่อทำการสำรวจให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่จะเวนคืนประกอบการดำเนินโครงการเกี่ยวกับการชลประทาน และมิได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นประกอบการจัดทำร่างพระราชกฤษฎีกาทั้งสองฉบับดังกล่าว เนื่องจากเห็นว่า กรณีร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืนไม่จำเป็นต้องรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบประกอบการจัดทำร่างกฎตามกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย อย่างไรก็ดี สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ตรวจพิจารณาร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืนทั้งสองฉบับแล้ว เห็นว่า ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืน เข้าข่ายเป็นร่างกฎที่ต้องดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ และตามข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงกำหนดร่างกฎที่ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบ พ.ศ. ๒๕๖๕ จึงเห็นควรให้กรมชลประทานต้องดำเนินการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎอย่างรอบด้านและเป็นระบบตามกฎหมายดังกล่าวเสียก่อน

กรมชลประทานจึงขอหารือว่า ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืน ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เข้าข่ายเป็นร่างกฎตามข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงกำหนดร่างกฎที่ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบ พ.ศ. ๒๕๖๕ หรือไม่ และกรมชลประทานต้องดำเนินการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืน ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฯ หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการพัฒนากฎหมายพิจารณาข้อหารือของกรมชลประทาน โดยมีผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกรมชลประทาน) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า พระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง[๑] แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นการกำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืนและให้สิทธิพนักงานเจ้าหน้าที่ในการเข้าไปในที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าว และกระทำการเท่าที่จำเป็นเพื่อสำรวจให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งประชาชนจะต้องไม่ขัดขวางการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถเข้าไปในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ของตนที่อยู่ภายในแนวเขตที่ดินที่จะเวนคืนเพื่อสำรวจอสังหาริมทรัพย์และรังวัดที่ดินให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาการใช้บังคับพระราชกฤษฎีกา กรณีจึงมีลักษณะเป็นร่างกฎที่กำหนดให้ประชาชนต้องปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งในการดำรงชีวิต ตามข้อ ๒ (๒)[๒] แห่งกฎกระทรวงกำหนดร่างกฎที่ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบ พ.ศ. ๒๕๖๕

อย่างไรก็ดี พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืนเป็นขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการเวนคืนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ฯ โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งเข้าทำการสำรวจอสังหาริมทรัพย์ตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว มีหน้าที่ต้องชี้แจง เผยแพร่ข้อมูล และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์แห่งการเวนคืนให้ประชาชนทราบ พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาเจรจาตกลงซื้อขายและการเวนคืน ตามมาตรา ๑๔[๓] แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ฯ และหากไม่สามารถตกลงซื้อขายกันได้ หน่วยงานของรัฐจะดำเนินการตราพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อให้กรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ตกเป็นของรัฐเป็นลำดับสุดท้าย กระบวนการเวนคืนข้างต้นได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นไว้เป็นการเฉพาะ

---

[๑] มาตรา ๘ เมื่อมีความจำเป็นต้องเวนคืนที่ดินตามมาตรา ๗ และจำเป็นต้องสำรวจเพื่อให้ทราบถึงที่ดินที่ต้องได้มาโดยแน่ชัด ให้ตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืน โดยในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) วัตถุประสงค์แห่งการเวนคืน

(๒) ระยะเวลาการใช้บังคับพระราชกฤษฎีกา

(๓) แนวเขตที่ดินที่จะเวนคืนเท่าที่จำเป็น

(๔) ระยะเวลาการเริ่มต้นเข้าสำรวจ

(๕) เจ้าหน้าที่เวนคืน

(๖) แผนที่หรือแผนผังแสดงแนวเขตที่ดินที่จะเวนคืน

ฯลฯ ฯลฯ

[๒] ข้อ ๒ ให้ร่างกฎดังต่อไปนี้ เป็นร่างกฎที่ต้องดำเนินการตามมาตรา ๕

(๑) ร่างกฎที่กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขเกี่ยวกับการขออนุญาต ขออนุมัติ ขอความเห็นชอบ จดทะเบียน ขึ้นทะเบียน แจ้ง ขอประทานบัตร ขออาชญาบัตร

(๒) ร่างกฎที่กำหนดให้ประชาชนต้องปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือโดยวิธีการใดวิธีการหนึ่งในการประกอบอาชีพหรือดำรงชีวิตของประชาชน หรือในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ หรือยื่นเอกสารใด ๆ ให้หน่วยงานของรัฐ บรรดาที่มิใช่ร่างกฎตาม (๑)

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่ร่างกฎที่มีลักษณะตามมาตรา ๑๙

[๓] มาตรา ๑๔ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่เข้าทำการสำรวจตามมาตรา ๑๒ ชี้แจง เผยแพร่ข้อมูลและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์แห่งการเวนคืนให้ประชาชนทราบ พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่เจ้าหน้าที่ประกาศกำหนด

ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ฯ แล้ว กรมชลประทานจึงไม่ต้องดำเนินการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืน ตามมาตรา ๕[๕] แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฯ และสามารถดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ฯ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๙[๖] แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฯ สำหรับการวิเคราะห์ผลกระทบสมควรดำเนินการไปพร้อมกับการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๑๔ ดังกล่าว โดยต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฯ ก่อนที่จะเสนอพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ต่อไป

อนึ่ง คณะกรรมการพัฒนากฎหมายมีข้อเสนอแนะว่า การรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ฯ ควรจะนำแนวทางเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฯ มาใช้ประกอบการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่เจ้าหน้าที่จะใช้รับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๑๔ ดังกล่าวด้วย

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มิถุนายน ๒๕๖๗

---

[๕] มาตรา ๕ หน่วยงานของรัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพ โดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน

ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ หน่วยงานของรัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นแก่ประชาชน และนำผลนั้นมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน

ในการจัดทำร่างกฎหมาย หน่วยงานของรัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการเฉพาะกรณีที่จำเป็น และพึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน รวมทั้งพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง

ความในมาตรานี้ให้ใช้บังคับแก่การจัดทำร่างกฎตามที่กำหนดในกฎกระทรวงด้วยโดยอนุโลม

[๖] มาตรา ๙ ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำร่างกฎหมายหรือการประเมินผลสัมฤทธิ์ไว้เป็นการเฉพาะ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการดังกล่าวตามกฎหมายนั้น